

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

1.2 เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

1.4 เพื่อศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เขต 2

2. สมมุติฐานในการวิจัย

2.1 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

2.2 พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยอาศัยแนวคิดของฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟีกับแนวคิดของมอห์ต ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 420 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครซี่ และมอร์แกน (Krezie and Morgan) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 201 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามของโรงเรียนนั้น ๆ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ ถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน

การหาคุณภาพของเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 30 โรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเก็บข้อมูลจากโรงเรียนต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เขต 2 โดยใช้บริการทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนอย่างสมบูรณ์ จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.05

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows V. 12 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple regression analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

6. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน
2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ด้านความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับได้ดี ด้านความสามารถในการพัฒนาให้นักเรียนมีทัศนคติทางบวก และด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .67 ($R = .668$) และมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 48 ($R^2 = .477$)
4. การวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่าปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2. ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน 3. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การส่งเสริมบรรยากาศทาง

วิชาการของโรงเรียน ($r = .67$) การจัดการด้านการเรียนการสอน ($r = .63$) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน ($r = .53$)

5. การคัดเลือกปัจจัยหรือกลุ่มปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ด้วยวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการพหุคูณ พบว่า ตัวแปรด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และตัวแปรการจัดการด้านการเรียนการสอนมีคุณสมบัติเป็นตัวพยากรณ์ได้ ซึ่งเมื่อร่วมกันแล้วสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($F = 80.789$, $Beta = .474$)

6. การวิเคราะห์พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในภาพรวมที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการในภาพรวมสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ($F = 142.896$, $Beta = .668$)

7. การอภิปรายผล

7.1 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ปรากฏผลดังนี้

7.1.1 ระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ทั้งรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2546 : 1) และธงชัย ช่อพฤกษา (2539 : 24) พบว่าผู้บริหารการศึกษามีบทบาทเป็นผู้นำทางการศึกษาทั้งในด้านการสอน การนิเทศ การร่วมสมาคมทางวิชาชีพ หรือรอบรู้เกี่ยวกับแนวคิดใหม่ๆทางการศึกษาจึงจะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนซึ่งแย้งกับผลการวิจัยของวราภรณ์ วัฒนกุลเจริญ (2543 : 111) ที่พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันเป็นช่วงของการปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูปในด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการสร้างขวัญกำลังใจแก่คณะครูในการทำงานประกอบกับการได้รับการอบรมสัมมนาทางการตามแนวทางการปฏิรูปอย่างต่อเนื่อง

7.1.2 ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ทั้งรายด้านและในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ภิรมย์ โชติแดง (2543 : 125) แนวคิดของสำนักงานการปฏิรูปการศึกษา (2539 : 38) และสงบ ประเสริฐพันธ์ (2542 : 45) ว่าคุณภาพของนักเรียนหรือคุณภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้จากความสมานฉันท์ในการทำงานร่วมกันของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลและนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันมีการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีการพัฒนารอบด้าน มีคุณธรรมและมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง การจัดให้มีมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนต้องร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนเพื่อความสำเร็จของโรงเรียน

7.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 โดยพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ได้ร้อยละ 48 ($R^2 = .477$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจันทราณี สงวนนาม (2533 : 148) ลู (Liu, 1985 : 861-A) เพอร์คีและสมิธ (Perkey and Smith, 1983 : 65-69) ที่ว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารคุณลักษณะบางประการของผู้บริหาร บรรยากาศของโรงเรียน ความพึงพอใจในงาน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนหรือคุณภาพของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมากที่สุด ดังนั้นความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจึงมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

7.3 การคัดเลือกปัจจัยหรือกลุ่มปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมากที่สุด โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นเกณฑ์คัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการ พบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ได้ร้อยละ 48 ($R^2 = .477$) โดยปัจจัยด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน มีประสิทธิภาพในการทำนายที่เพิ่มขึ้นจากการเพิ่มตัวแปรได้มากที่สุด (R^2 change = .454) รองลงมาคือการจัดการด้านการเรียนการสอน (R^2 change = .025) ส่วนด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทราณี สงวนนาม (2533 : 149) และแนวคิดของฮอยและมิสเกล

(Hoy and Miskel, 1982 : 727-429) แนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2525 : 107) ที่ว่าบรรยากาศขององค์กร บรรยากาศของโรงเรียน บรรยากาศสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน เป็นสิ่งที่ผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำสูงสุดในสถานศึกษาต้องสร้างขึ้น เพื่อให้การเรียนรู้ซึ่งจัดขึ้นภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ให้เสียไปเพราะสิ่งที่มาครอบงำ รวมทั้งการที่โรงเรียนจัดสรรเวลาให้ครูและนักเรียน ได้พบปะปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นข่มก่อก่อให้การเรียนของผู้เรียนมีคุณค่าเพิ่มขึ้น ตลอดจนบรรยากาศในโรงเรียนครุมีขวัญกำลังใจในการทำงานเนื่องจากการได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพแล้วแต่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่วนการจัดการด้านการเรียนการสอนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีทั้งการนิเทศและประเมินผลการสอน การนำผลการทดสอบมาใช้ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน การปรับให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปในทิศทางที่โรงเรียนต้องการ ล้วนแล้วแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของโรงเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมประสิทธิภาพของโรงเรียนดังนี้

1. จากข้อค้นพบปรากฏว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างจากตัวแปรของประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านอื่น ทั้งที่การจัดการด้านการเรียนการสอนเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ พร้อมทั้งเพิ่มบทบาทด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะเรื่องการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ด้วยการพบปะครูเป็นรายบุคคล เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับความก้าวหน้าด้านการเรียนการสอนของนักเรียน พร้อมทั้งการนำผลการทดสอบของนักเรียนมาเป็นเครื่องประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียนและการนำผลการทดสอบมาจัดทำโครงการหรือกิจกรรมซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน เป็นต้น

2. จากข้อค้นพบปรากฏว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนมีความสามารถในการทำนายประสิทธิภาพของโรงเรียนได้สูงสุด เพราะฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญและร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนด้วยการกำจัดสิ่งที่มาครอบงำขณะที่มีการเรียนการสอน

การพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน การจัดสภาพส่งเสริมการเรียนรู้ การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ครู การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาด้านวิชาชีพ เป็นต้น

3. จากข้อค้นพบปรากฏว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นทั้งที่ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อโรงเรียนชุมชนและประเทศชาติ ฉะนั้นผู้บริหาร โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มจำนวนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้วยการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน เช่น การควบคุมดูแลให้นักเรียนได้กระทำกิจกรรมการเรียนอย่างเต็มหลักสูตร เต็มเวลาและเต็มกระบวนการให้ความสำคัญกับการเข้มข้นเรียนเพื่อกระตุ้นให้ครูได้จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สอดคล้องและสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร มีระบบดูแลเรื่องการสอนแทนไม่ปล่อยให้นักเรียนว่างเมื่อครูผู้สอนไม่มาหรือไม่อยู่ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความสามารถ ความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ เป็นต้น

4. จากข้อค้นพบปรากฏว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก สูงสุด ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรใช้ความสามารถในด้านนี้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน เนื่องจากความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียนเป็นความสามารถที่นำไปสู่การทำงานร่วมกันของบุคลากรในการที่จะพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ในโรงเรียน เช่น การสร้างความร่วมมือกับบุคลากรในการแก้ปัญหาค่าการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน การแก้ปัญหาอันเกิดจากการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้ด้วยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบปรากฏว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการทำนายไม่มากนัก ฉะนั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำนายประสิทธิภาพของโรงเรียนให้มีอำนาจในการทำนายสูงขึ้น ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆเพิ่มเติมควบคู่กับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่

8.2.1 พฤติกรรมพื้นฐานทางความรู้ สติปัญญา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

8.2.2 สถานะภาพทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน

8.2.3 การเรียนการสอนของครู